

Az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal elnökének

111/1957. /T.11/ ÁPTH számú

u t a s í t á s a

a földmérési térképeken a táblaszámozás és a kataszteri /földnyilvántartási/ térképeken a helyrajzsíeszámolás végrehajtása tárgyában.

A földmérési térképek készítéséről szóló 106/1957. /T.6/ ÁPTH számú utasítás alapján a földmérési térképeken a táblaszámozás és a kataszteri /földnyilvántartási/ térképeken a helyrajzsíeszámolás végrehajtása tárgyában a következőket rendelem.

I. Táblaszámozás a földmérési térképeken.

- 1./ A földmérési térképeken a keretvonalakat kell ábrázolni. Keretvonalak alatt a következőket kell érteni:
 - a./ a községi határvonalakat;
 - b./ a belsőségek /belterületek/ elhatároló vonalait;
 - c./ a vonalas /nyomvonalas/ létesítményeknek/utaknak, vasutaknak, vízfolyásoknak stb./ kisajátítási, illetőleg elhatároló vonalait /a továbbiakban: vonalas létesítmények/;
 - d./ nagyobb területegységet elhatároló ún. vakmezsgyevonalat és az állandó fasorok vonalát.
- 2./ Belsőség alatt általában a 14/1955. /III.3/ M.T. számú rendelet alapján belterületnek kijelölt területet kell érteni.
- 3./ Az 1./ pontban felsorolt keretvonalak által körülhatárolt külsőségi területek a táblák.

4./ A földmérési térképeken a táblákon belül a következőket kell ábrázolni.

- a./ Öles rendszerű felmérés esetén a 600 négyzetölnél, méter rendszerű felmérés esetén a 2000 négyzetméternél nagyobb területű, összefüggő és állandó jellegű művelési ágak határvonalait;
- b./ az állandó jellegű épületeket.

5./ A belsőséget, minden egyes vonalas létesítményt és táblát külön számmal, ún. táblaszámmal kell ellátni. A táblaszámozást az 1-es számmal kezdve, a számtani sorrendben következő /folytatólagos, alátörés nélküli, a rajzi munkarészekben 5 mm magasságú/számokkal kell végrehajtani. A sorszámoktól és helyrajziszámoktól való megkülönböztetés érdekében a táblaszámok elé nullát kell írni /nullás számok/. A táblaszámozást minden esetben a belsőséggel kell kezdeni és általában a kataszteri térképek helyrajziszámozásának sorrendjében /irányában/ kell folytatni.

6./ Az összefüggő belsőség a földmérési térkép szempontjából egyetlen egészet alkot, így egy táblaszámot kap. A belsőségi határvonalakon belül a vonalas létesítmények tehát külön táblaszámot nem kapnak. Ha egy községben több, egymással össze nem függő belsőség van, minden egyes belsőséget külön-külön táblaszámmal kell ellátni. A község második és esetleg többi belsősége az 5./ pontban írt sorrend szerint következő /pl. 042, 086, stb./ táblaszámot kapja.

7./ A vonalas létesítmények határvonalait mind a községi, mind pedig a belterületi határvonalaknál le kell zárni. A vonalas létesítményeket úgy kell táblaszámokkal ellátni, hogy a jelentősebb létesítmények minél hosszabb szakaszon - de legfeljebb 3 térképszelvényre kiterjedően - egy táblaszámot kapjanak. Ennek megfelelően minden kisebb jelentőségű vonalas létesítményt a jelentősebb vonalas létesítményekkel való kereszteződésnél le kell zárni és a lezárt részleteknek külön táblaszámot kell adni.

8./ A község belsőségének, vonalas létesítményeinek és tábláinak területét táblaterület-jegyzékbe kell foglalni. Több, különálló belsőség esetében minden belsőségi táblaszámnál a többi belsőségi táblaszámra hivatkozni kell.

9./ A táblákon belül a 4/a. pont szerint ábrázolt művelési ágak területeit az abc kisbetűivel kell megjelölni. A kisbetűk közül csak a következőket szabad használni: a, b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, v, x, y, z. E betűket az írásbeli munkarészekben a táblaszám mellé, a rajzi munkarészekben pedig az egyes területek közepébe kell írni. /Betűnagyság a rajzi munkarészekben 3,5 mm./ Az ekként megjelölt művelési ágak területeit csak akkor kell kiszámítani, ha azokat birtokhatárok nem osztják több részre. A táblaterület-jegyzékben a tábla összterületét kell feltüntetni; a művelési ágak területét és betűjelzését pedig csak a megjegyzés rovatban kell szerepeltetni.

II. Táblaszám-változás a nyilvántartás folyamán.

- 1./ Községi határváltozás esetén az átcsatolt táblák és vonalas létesítmények táblaszámait az apadó községben megszüntként kell kezelni. Az apadó község munkarészeibe a megszünt táblaszámoknál "Megszünt. /Átcsatolva.....községhez/" feljegyzést kell beírni. A növekvő község munkarészeiben az átcsatolt táblákat és vonalas létesítményeket az érvényben lévő legmagasabb táblaszámot sorrendben követő táblaszámokkal kell megjelölni és "Átcsatolva.....községből" feljegyzést kell beírni.
- 2./ Táblahatárváltozás esetén a megoszló táblából keletkezett új táblákat tört táblaszámokkal kell átcsatolni. A törtszám számlálójába az eredeti táblaszám, nevezőjébe pedig 1-től kezdődő folytatódagos számok kerülnek. /Pl. a 042 táblaszámú táblát egy dűlőt két részre osztja; a két új tábla és a dűlőt - a táblaszámozás iránya szerinti sorrendben - a 042/1, 042/2 és 042/3 táblaszámokat kapja/. Ha azonban a táblahatárváltozást olyan vonalas létesítmény okozza, amely több táblára halad keresztül, a vonalas létesítmény az érvényben lévő legmagasabb táblaszám után sorrendben következő táblaszámot kapja, a tört táblaszámokat csak a megoszló táblából keletkezett új táblák kapnak. Ha a belsőség mellett fekvő valamelyik tábla egy részét a belsőséghez csatolják, a táblát az előbbi bekezdés szerint meg kell osztani és a belsőséghez csatolt táblarészt /pl. a 05/1 számú táblát/ a munkarészekben belsőségként kell kezelni. Az eddigi belsőégi táblaszámot és annak területét változatlanul kell hagyni.
- 3./ Ha törtszámú táblaszámmal ellátott táblát kell továbbosztani, akkor az ún. kiugrasztásos módszert kell alkalmazni. /Pl. ha a már eddig is 1-5 alátörési száma /nevezőjü/ 018-as táblaszámmal ellátott területnek a 018/4 számú táblája oszlik három részre, akkor a 018/4 táblaszám "Megszünt"-té válik és a megosztás folytán keletkezett három új táblát a 018/7, 018/8 és 018/9 táblaszámokkal kell jelölni. Ilyen esetben az írásbeli munkarészekben, a megjegyzésben a megszünt táblaszámnál fel kell tüntetni, hogy abból milyen számú új táblák keletkeztek/.
- 4./ Nem szabad a táblaszámozást megváltoztatni olyan esetben, amikor a tábla és a vonalas létesítmény határvonala azért változik meg, mert a vonalas létesítményen /pl. úton vagy patakon/ kisebb korrekciót, szabályozást hajtottak végre. Ilyen esetben a változással érintett tábla, vagy táblák és vonalas létesítmények táblaszáma változatlan marad, csak területük változik. A táblaterület-jegyzék megjegyzés rovatába a területváltozás okát és évét be kell jegyezni.

III. Helyrajziszámozás a kataszteri /földnyilvántartási/

térképeken.

1./ A kataszteri /földnyilvántartási/ térképeken - amelyek a belsőségen a táblákon belül a birtokhatárokat is feltüntetik, - minden egyes földrészletet külön helyrajziszámmal kell ellátni.

2./ Kataszteri /földnyilvántartási/ szempontból földrészletnek /alaprészletnek/ kell tekinteni minden olyan, a természetben összefüggő, bármilyen kis terjedelmű földterületet, amelyre vonatkozóan a tényleges birtoklási viszony azonos. Földrészletnek kell tehát tekinteni:

- a./ az olyan táblát, amelyet birtokhatárok nem osztanak meg;
- b./ a vonalas létesítményeknek minden egyes táblaszámmal ellátott részét;
- c./ a belsőségben lévő minden egyes vonalas létesítményt;
- d./ a tényleges birtoklási viszonyok különbözősége miatt birtokhatárokkal megosztott táblákon belül, valamint a belsőségben minden egyes birtokhatárral körülzárt területet;
- e./ az idegen területen épült felépítmény által elfoglalt területet.

3./ A helyrajziszámozást az 1-es számmal kezdve a számtani sorrendben következő /folytatólagos, alátörés nélküli, a rajzi munkarészekben 1,75 mm nagyságú/ számokkal kell végrehajtani. A helyrajziszámozás kövesse a táblaszámozás sorrendjét /irányát/.

4./ Ha a kataszteri térképhelyesbitési munkálatok a belsőségre egyelőre még nem terjednek ki, a belsőségi földrészletek számára - becsülés alapján, a bizonyos biztonsággal számolva, - megfelelő mennyiségű helyrajziszámot fenn kell tartani. Ilyen esetben a külterületi földrészletek helyrajziszámozását a fenntartott helyrajziszámok legmagasabbikát követő számmal kell kezdeni.

5./ Ha a helyrajziszámozáshál a folytatólagos számsorrendből tévedésből számok maradtak ki, a kimaradt számokat mint "Átugrott" helyrajziszámokat kell az írásbeli munkarészekben feltüntetni.

6./ A kataszteri /földnyilvántartási/ térképeken az egyes földrészleteken belül a területi szabványt elérő, vagy annál nagyobb művelési ágakat, valamint a művelési ág alól kivett területeket is ábrázolni kell. A földrészleten belül ábrázolt ezek a területek az alrészletek. A területi szabvány szántóföld, rét, erdő, legelő és nádas esetében 400 négyzetöl, illetve 1400 négyzetméter; kert, gyümölcsös, szőlő és művelési ág alól kivett terület esetében 100 négyzetöl, illetve 400 négyzetméter. Az alrészleteket az írásbeli munkarészekben a helyrajziszám mellé, a térképeken pedig az alrészlet közepébe irt /1,75 mm nagyságú/ a, b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, v, x, y, z betűkkel kell jelölöni.

IV. Helyrajziszám-változás a nyilvántartás folyamán.

- 1./ Községi határváltozás esetén az átcsatolt földrészletek helyrajziszámait az apadó község munkaréseiben "Meggzúnt./Átcsatolva községhez/" jelzéssel kell kezelni. A növekvő község munkaréseiben az átcsatolt földrészleteket a község legmagasabb helyrajziszámát sorrendben követő helyrajziszámokkal kell megjelölni és "Átcsatolva községből" feljegyzést kell beírni.
- 2./ Ha egy földrészlet a birtoklási viszonyban bekövetkezett változás folytán megoszlik, a megosztás által keletkezett új földrészleteket tört helyrajziszámokkal kell átszámozni. A tört szám számlálójába az eredeti helyrajziszám, nevezőjébe pedig 1-től kezdődő folytatódó számok kerülnek. Ha a megosztott földrészlet helyrajziszámát már törtszám volt, a megosztás folytán keletkezett új földrészletek helyrajziszámolásánál a kiugrasztásos módszert kell alkalmazni.
- 3./ Ha valamely földrészletet, vagy több földrészletet - amelynek, illetve amelyeknek helyrajziszámát egész szám, - egy vonalas létesítmény oszt meg, a vonalas létesítmény a földrészlet helyrajziszámát 3-as alátöréssel, illetve több földrészlet megosztása esetén ezek közül a legalacsonyabb helyrajziszámú földrészlet helyrajziszámát 3-as alátöréssel kapja. A megosztott földrészletnek a vonalas létesítmény egyik oldalára eső része a földrészlet helyrajziszámát 1-es alátöréssel, a vonalas létesítmény másik oldalára eső része pedig a földrészlet helyrajziszámát 2-es alátöréssel kapja. Ha a megosztott földrészlet helyrajziszámát már tört szám, a kiugrasztásos módszert kell alkalmazni.
- 4./ Ha két szomszédos földrészlet között a birtokhatárvonal kiigazítás folytán változik, a földrészletek eredeti helyrajziszámait megmaradnak, csak a területük változik. Ilyen esetben a területjegyzék megjegyzés rovatába a területváltozás okát és évét fel kell tüntetni.
- 5./ Ha egy területrészen a birtokhatárvonalak bármely okból megszűnnek /földrészletek egyesítése/, a területrész - mint új földrészlet - a megszűnt földrészletek helyrajziszámait közül a legalacsonyabb egész számot kapja. A többi helyrajziszámnál a területjegyzékbe "Meggzúnt./Beolvadt helyrajziszámába/" megjegyzést kell beírni, a területet pedig át kell húzni.
- 6./ Ha egy területrészen az eddigi birtokhatárvonalak megszűnésével egyidejűleg más irányú birtokhatárvonalakkal más alakú, más területű földrészletek keletkeznek, a területrészen érvényben volt helyrajziszámokat új helyrajziszámokkal fel kell használni, s szükség esetén alátöréseket kell alkalmazni.
- 7./ A birtokhatárokon bekövetkezett bármilyen változás esetén a földrészlet minden művelési ágát, valamint a művelési ág alól kivett területeit - a III/6. pontban írt területi szabvány figyelembevételével a-tól kezdődő új betűjelzéssel kell ellátni.

8./ Ha csupán az alrészletek területe változik, s a területi szabvány figyelembevételével valamennyi alrészlet, tehát a betűjelzések is megmaradnak, a területjegyzékben csak a változás okát és évet kell feltüntetni.

Budapest, 1957. április 20.

Előadó: Dr. Takács Lajos.

Antos Zoltán s.k.

elnök.